

P. A. Fisker

Læs også

- Svend Bergsøe
- G.A.L. Thorsen
- M.B. Richter

Det er de mest læste artikler i emnet
Fabrikanter

Til forsiden

P. A. Fisker, *Peder Andersen Fisker*, 18.8.1875-8.12.1975, fabrikant. Født i Skalmstrup, Tved sg. ved Randers, død i Skodsborg, begravet i Søllerød. F. begyndte sin løbebane som lærer, tog eksamen fra Gedved 1896 og var fast ansat timelærer i Store Heddinge da han i 23-års alderen gav efter for sine matematiske interesser og en udpræget lyst til mekanik der førte ham ind på Lærestalten for elektroteknik i Kbh. Herfra tog han på to år eksamen 1900 og fik derefter ansættelse som hjælpemontør i installationsfirmaet Hassel og Teudt. Foråret 1901 tog han til USA hvor han omkring tre år arbejdede som konstruktør og prøvemester på en Chicagofabrik for elektromotorer (Roth Brothers). På hjemvejen var han nogle måneder beskæftiget som ankervikler i en skotsk fabrik af samme art, og januar 1905 fik han ansættelse som konstruktør hos Thomas B. Thrige, Odense hvor han – som i sine foregående stillinger – fortrinsvis interesserede sig for små elektromotorer og bl.a. konstruerede en elektrisk centrifugalblæser. 1906 lejede han værkstedslokale i en mellembygning på Vesterbro i Kbh. og startede her – efter kort tid i samarbejde med en af sine tidligere arbejdsfæller hos Thrige, overværkerfører H. M. Nielsen – firmaet *Fisker & Nielsen* for fabrikation af små elektromotorer der snart fandt en mangesidig anvendelse. Kompagniskabet fortsatte til 1910, da Nielsen trak sig ud i forbindelse med at firmaet efter F.s patent optog fabrikation af støvsugere (*Nilfisk*). Omdannelsen til en specialfabrik for støvsugere blev udgangspunkt for en betydelig udvikling i de følgende år – fabrikken flyttede 1913 i egne bygninger på Peter Bangsvej – og gennem en fortsat teknisk forbedring i forbindelse med rationel propagandavirksomhed oparbejdedes den nye rengøringsmaskine til en betydelig salgsartikel med et stort eksportmarked. I krigsårene, hvor elektricitetsrationering m.m. vanskeliggjorde afsætning på hjemmemarkedet samtidig med at eksportorganisationen splittedes, optog firmaet – ligeledes efter konstruktion af F. – fabrikation af motorcykler (*Nimbus*). F. kørte selv maskinen i forskellige løb hvor den blev godt placeret. Vanskelighederne ved på en gang at arbejde med to vidt forskellige specialiteter foranledigede 1926 – da fremstillingen af støvsugere atter var kommet godt i gang – ledelsen til at indstille fabrikation af motorcykler.

Denne blev dog genoptaget 1934 i forbindelse med en udvidelse af fabriksanlæggene og fik især et betydeligt omfang i årene efter 2.verdenskrig da bl.a. militæret og civile offentlige institutioner (postvæsen, politi) købte et betydeligt antal Nimbus-motorcykler. I slutningen af 1950erne måtte produktionen af disse dog igen opgives som følge af konkurrencen fra de små biler. Den vigtigste produktionsgren var gennem alle årene Nilfisk-støvsugerne der hurtigt fik et kvalitetsmæssigt godt ry såvel i Danmark som i udlandet. Allerede i sidste halvdel af 1920erne blev hovedparten af produktionen eksporteret og de første udenlandske datterselskaber dannet. 1930erne og årene under 2.verdenskrig medførte væsentlige indskrænkninger i eksportmulighederne, og først fra begyndelsen af 1950erne begyndte for virksomheden igen en betydelig ekspansionsperiode der bl.a. indbefattede oprettelse af 15-20 udenlandske datterselskaber og filialer. I det meste af udviklingsperioden deltog F. som en idérig konstruktør og opfinder. Efter Nielsens udtræden 1910 stod han som personlig ejer af virksomheden til den 1920 omdannedes til aktieselskab. Fra 1920 (-1956) var han administrerende direktør i dette og fra 1930 endvidere bestyrelsesmedlem, en post som han bevarede til få år før sin død. F. koncentrerede sin arbejdsindsats omkring Nilfisk-fabrikken, men var dog i en længere årrække medlem af industrirådet (1938-57) og fra 1937 af Akademiet for de tekniske videnskaber (1937-75). 1969 købte og forærede han til

Nationalmuseet den tremastede skonnert Fulton af Marstal.

Familie

Forældre: gårdfæster, senere gårdejer Christen Andersen F. (1838-1918) og Kirsten Marie Pedersen (1842-1914). Gift 18.10.1907 i Odense med Astrid Petersen, født 8.11.1885 i Odense, død 8.2.1977 i Skodsborg, d. af faktor, senere direktør Anthon Rasmus P. (1857-1936) og Cathrine Marie Svarre (1856-1900).

Udnævnelser

R. 1931. D.M. 1950. K. 1956.

Ikonografi

Mal. af Aug. Tørsleff. Buste af Knud Nellemose ca. 1965 (begge Fisker & Nielsen). Foto.

Bibliografi

Selvbiografiske artikler i Demokraten 7.11., 14.11. og 21.11.1965. P. A. F.: Mit levnedsløb, 1975. – Povl Drachmann: A/S Fisker & Nielsen 1906-1931, 1931. Ivar Egebjerg: A/S Fisker og Nielsen 1906-1956, 1956. Politiken 11.12.1975. Jyllandsposten s.d. – Levnedberetning i ordenskapitlet.